

Liikennöintisuunnitelman hyväksyminen vuosille 2024-2025

2/08.01.00.00/2024 [Liikennöintisuunnitelma vuosille 2024-2025]

Hallitus 23.01.2024 § 2

Esittelijä Vt. toimitusjohtaja Jussi Saarinen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, p. 050 337 5685
Yksikön päällikkö Aleksi Manninen, p. 040 161 2173
Joukkoliikennesuunnittelija Villevaltteri Helminen, p. 040 846 5181

Johdanto

Vuosittain laadittavaan liikennöintisuunnitelmaan sisältyvät keskeisimmät toteutettavat reitti- ja palvelutasomuutokset seuraavan ajovuoden aikana. Liikennöintisuunnitelma on voimassa tulevan kesäliikenteen alusta seuraavan vuoden talviliikenteen loppuun.

Suunnitelma on laadittu HSL:n suunnitteluyksikössä yhteistyössä kuntien joukkoliikenneasiantuntijoiden ja koulutoimien kanssa. HSL:n perussopimuksen mukaisesti hallitus voi päättää liikennöintisuunnitelmasta ilman kuntien lausuntoja.

Liikennöintisuunnitelmasta aiheutuvat liikennöintikustannusten muutokset pohjautuvat yhtymäkokouksen 28.11.2023 § 10 hyväksymään HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaan vuosille 2024–2026.

Kytkeä HSL:n strategiaan

HSL:n strategiassa tavoitellaan matkustajamäärien kasvattamista, kustannustehokkaampaa joukkoliikennettä ja joukkoliikenteen päästöjen vähentämistä.

HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmassa on vuodelle 2024 huomioitu 6 miljoonan euron lisärahoitus joukkoliikennepalvelun kehittämiseen strategian tavoitteiden mukaisesti. Toiminnan keskiössä tulevana vuosina on hyvän palvelutason säilyttäminen ja sitä kautta matkustajien houkuttelevuus ja joukkoliikenteen käytön lisääntyminen, joka puolestaan parantaa taloutta kasvaneina lipputuloina. Muutoksilla tavoitellaan matkustuksen lisäämistä tarkoituksenmukaisesti kohdennetuilla palveluilla. Määritellyllä lisärahoituksella tehdään kohdennettuja kustannustehokkaita palvelutason parannuksia vuoden 2024 aikana laajasti eri puolilla HSL-aluetta. Tarjonnan parannukset keskittyvät alueille ja linjoille, joilla arvioidaan vaikuttavuuden olevan mahdollisimman suuri.

Merkittävimmät liikennöintimuutokset

Lähijunaliikenteessä otetaan käyttöön nousijamäärien kasvuun tähtääviä toimenpiteitä, mukaan lukien vuorovälitihennyksiä, A-, E-, L-, Y- ja X-junilla huhtikuun 2024 alusta alkaen. I-, P- ja K-junilla vuorovälien tihentämistoimenpiteet on mahdollista ottaa käyttöön Tikkurilan pohjoispuolen vaihderemontin valmistuttua lokakuussa 2024. Tikkurilan pohjoispuolen vaihderemontin lisäksi Espoon kaupunkiradan rakennustyöt aiheuttavat poikkeuksia lähijunien liikennöintiin vuonna 2024.

Metroliikenteeseen ei ole suunnitteilla merkittäviä muutoksia. Mellunmäen metrohaaran remontit ja Rautatientorin metroaseman perusparannus aiheuttavat liikennöintisuunnitelmakaudella poikkeuksia metron liikennöintiin.

Suomenlinnan lautan liikenteeseen ei ole suunnitteilla muutoksia.

Raitioliikenteessä merkittävin muutos on uuden raitiolinjan 13 liikennöinnin aloitus Kalasataman ja Pasilan välisen rataosuuden valmistuessa. Raitiolinjan 13 liikennöinti on tarkoitus alkaa syksyn 2024 aikana. Raitiolinjan 13 liikennöinnin alkamisen myötä bussilinjan 59 pääte pysäkki siirtyy Sompasaaresta Herttoniemeen.

Raitiolinja 2 on kulkenut poikkeusreitillä Fredrikinkadun, Simonkadun ja Rautatieaseman kautta 14.8.2023 alkaen. Muutos tehtiin raitioliikenteen sujuvoittamiseksi Mannerheimintien katutöiden ensimmäisen vaiheen ajaksi, mutta suotuisan matkustajamääräkehityksen ja positiivisen asiakaspalautteen myötä reittimuutoksesta tehdään pysyvä.

Raitiolinjoille tehdään nousijamäärien kasvuun tähtäävänä toimenpiteenä vuorovälitihennyksiä lauantailiikenteeseen.

Pikaraitiolinjan 15 liikenteen vuoroväliä tihennetään vaihteittain vuoden 2024 aikana. Lopullinen 6 minuutin vuoroväli on tarkoitus ottaa käyttöön syksyllä 2024.

Bussiliikenteessä nousijamäärien kasvuun tähtääviä kohdennettuja palvelutason parannustoimenpiteitä on otettu käyttöön tammikuusta 2024 alkaen. Seuraavat liikennöintisuunnitelmaan sisällytetyt muutokset tapahtuvat huhtikuun alussa sekä kesä- ja talviliikennekausien alusta alkaen. Muutokset painottuvat arjen ruuhka-ajan ulkopuoliseen liikenteeseen ja viikonloppuliikenteeseen.

Asuin- ja työpaikka-alueiden kehittyminen Malminkartanossa, Malmilla, Tuusulan Rykmentinportissa ja Keravan Kytömaalla tuovat muutoksia bussien reitteihin ja tarjontaan.

Etelä-Espoossa keväällä 2023 muuttuneiden linjojen kustannustehokkuutta on tarkasteltu ja alueen asukkaiden liikkumistarpeita on tarkasteltu syksyn 2023 aikana. Laurinlahden ja Tillinmäen palveluun tehdään muutoksia asukaskyselyn ja kustannustehokkuustarkastelun myötä. Liikennöintiaikoja ja reittejä on tarkasteltu muun muassa Suvisaaristossa ja Kurttilassa.

Muutosten seuranta

Liikennöintisuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden lisäksi tullaan tekemään tarjonnan dynaamista kohdentamista datan perusteella. Liikennemuutoksia seurataan, ja jos palvelutason parannustoimenpiteet eivät tuota toivottua nousijamäärälisäystä, tehdään myös vuoroväliharvennuksia ja liikenteen sopeuttamista osana normaalia suunnitteluprosessia. HSL kerää aktiivisesti asiakasymmärrystä ja seuraa asiakaspalautetta suunnitelmakauden aikana ja ottaa ne huomioon palvelutarjontaa suunniteltaessa. Mahdolliset merkittävämät linjastomuutokset tuodaan erikseen hallituksen päätettäväksi.

Merkittävimmät poikkeusjärjestelyt

Liikenteen poikkeusjärjestelyt on suunniteltu mahdollisimman kustannustehokkaasti ja niin, että ne aiheuttaisivat mahdollisimman vähän haittaa matkustajille.

Espoon kaupunkiradan rakentaminen aiheuttaa Rantaradan lähijunaliikenteeseen reilun kuukauden mittaisen katkon kesällä 2024 ja useita viikonloppukatkoja syksyllä 2024. Katkojen aikana junaliikenne Leppävaarasta Kauklahteen, Kirkkonummelle ja Siuntioon korvataan busseilla. Tikkurilan vaihdetyöt aiheuttavat poikkeusjärjestelyitä I-, P- ja K-junien liikennöintiin vuonna 2024 keväästä syksyyn. Poikkeusjärjestelyjen aikana junaliikennettä joudutaan harventamaan.

Metrolienteessä työmaat aiheuttavat poikkeuksia liikennöintiin Mellunmäen metrohaaralla, jolloin remonttien eri vaiheissa metro liikennöi joko Itäkeskukseen, Myllypuroon tai Kontulaan. Alustavien suunnitelmien mukaan Rautatientorin metroaseman peruskorjaus katkaisee metrolienteen Rautatientorin metroasemalle kesällä 2024. Peruskorjauksen ajan metro liikennöi lännessä Kivenlahdesta Kamppiin sekä idässä metron haaroilta Helsingin yliopistolle.

Raitiolienteessä Mannerheimintien perusparannustyömaa on aiheuttanut poikkeusjärjestelyitä kevästä 2023 alkaen, jatkuen arviolta vuoden 2025 loppuun asti. Kesällä 2024 Oopperan risteyksen katkon ajan alustavien suunnitelmien mukaan linjat 2, 4 ja 10 kulkevat Töölön hallipihan ja Ruusulankadun kautta ja linja 9B Jätkäsaaresta Ensi linjalle. Mannerheimintien perusparannuksen toisessa vaiheessa syksystä 2024 alkaen alustavien suunnitelmien mukaan linja 2 kulkee Aleksis Kiven kadun ja Helsinginkadun kautta ja linja 4 Alppilan kautta. Linja 10 lyhennetään Kirurgin ja Töölön välille, ja linja 3 jatketaan Pikku Huopalahteen korvaamaan linjan 10 lyhennyttä reittiä.

Mannerheimintien perusparannustyömaa on vaikuttanut myös bussilienteeseen kevästä 2023 alkaen, jolloin osa Mannerheimintien bussilienteestä siirtyi Runeberginkadun ja Topeliuksenkadun kautta kulkevalle poikkeusreitille. Perusparannustyömaa valmistuu arviolta vuoden 2025 loppuun mennessä. Kruunusiltojen raitiotien rakennustyöt aiheuttavat busseille poikkeusreittejä Hakaniemessä ja Laajasalossa. Herttoniemen ja Laajasalon alueella on käynnissä tai alkamassa myös muita bussilienteen sujuvuuteen vaikuttavia työmaita muun muassa Linnanrakentajantiellä ja Laajasalontielle. Leppävaarassa bussiterminaalin rakennustöiden aikana linjat väistyvät väliaikaiseen terminaaliin.

Hallintosäännön 9 §:n kohdan 23 mukaan hallitus päättää joukkoliikenteen liikennöintisuunnitelmasta.

Ehdotus

Hallitus päättää

- a) hyväksyä liikennöintisuunnitelman 2024–2025:n ohjeellisena noudatettavaksi; sekä
- b) valtuuttaa toimitusjohtajan tekemään liikennöintisuunnitelmaan vähäisiä muutoksia.

Käsittely

Johtaja Johanna Wallin selosti asiaa kokouksessa.

Käsittelyn aikana esittelijä muutti esitystään siten, että liikennöintisuunnitelmaan kohtaan Muutosten seuranta ennen viimeistä virkettä lisättiin seuraavaa: "HSL kerää aktiivisesti asiakasymmärrystä ja seuraa asiakaspalautetta suunnitelmakauden aikana ja ottaa ne huomioon palvelutarjontaa suunniteltaessa."

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet

Liikennöintisuunnitelma 2024–2025